

Handläggare
Jenny Österman
Telefon: 08-508 36 246
Elisabeth Landström
Telefon: 08-508 36 245

Till
Äldrenämnden
Den 30 augusti 2022

Om timanställningar och fasta anställningar på heltid

Svar på skrivelse från Mirja Räihä (S)

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I skrivelsen från Mirja Räihä (S) önskas svar på frågor avseende timavlönade och tillsvidareanställd personal inom äldreomsorgen. Skribenten menar att stadens styrning för att minska andelen timavlönade inom äldreomsorgen inte säkerställer att de fasta anställningarna ökar. Skribenten vill därför veta om de fasta anställningarna ökat i takt med att timanställningarna minskat.

Förvaltningen framhåller att det pågår ett aktivt arbete i äldreomsorgens verksamheter med att minska andelen timavlönade och att förvaltningen stöttar stadsdelsnämnderna i detta arbete. En del i detta arbete har varit att se över kraven i avtal med de privata utförarna samt uppdragsbeskrivningarna för stadens egna verksamheter inom äldreomsorgen. I budget för 2022 har stadsdelsnämnderna i uppdrag att arbeta aktivt för att minska andelen timavlönad personal och en obligatorisk nämndindikator om andelen timavlönad personal i förhållande till samtliga anställda har införts i styrmodellen.

Att göra jämförelser över tid avseende timavlönade i relation till fast anställda är inte oproblematiskt. Det finns flera faktorer som påverkar möjligheten att göra dessa jämförelser mellan år som exempelvis pandemins påverkan på äldreomsorgen, förändringar i antalet personer med äldreomsorg och behov samt verksamhetsövergångar mellan kommunala och privata utförare. Utifrån detta går det inte att svara på frågan om antalet fasta anställningar ökat i takt med att antalet timavlönade minskat.

Bakgrund

En skrivelse har inkommit från Mirja Räihä (S) om timanställningar och fasta anställningar på heltid inom äldreomsorgen.

Den inkomna skrivelsen innehåller fem frågeställningar:

1. Har de fasta anställningarna ökat i takt med att timanställningarna minskat?
2. Hur stor andel av de arbetade timmarna inom hemtjänsten utfördes av timanställda i april 2018 respektive april 2022?
3. Hur många av de tidigare timanställda på särskilda boenden har fått erbjudande om fast anställning på heltid?
4. Hur många av de tidigare timanställda inom hemtjänsten har fått erbjudande om fast anställning på heltid?
5. Hur stor andel av de arbetade timmarna på särskilda boenden utfördes av timanställda i april 2018 respektive april 2022?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 24 augusti. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet 23 augusti och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 25 augusti.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadens mål är en god arbetsmiljö som främjar hälsa och säkerhet. En god arbetsmiljö bidrar både till väl fungerande verksamheter och ett långsiktigt hållbart arbetsliv för medarbetarna. En god arbetsmiljö för medarbetarna bidrar också till en god kvalitet inom äldreomsorgen.

Stadens verksamheter arbetar kontinuerligt för att utvecklas som attraktiv arbetsgivare. I detta arbete ingår bland annat att öka tillsvidareanställningar på heltid utifrån verksamhetens behov och förutsättningar. Alla som vill ska erbjudas heltidsanställning.

I budget för 2022 har stadsdelsnämnderna i uppdrag att arbeta aktivt med att minska andelen timavlönad personal. I styrningen finns också en ny obligatorisk nämndindikator för äldreomsorgen: *Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar*. Samtliga stadsdelsnämnder arbetar aktivt för att nå de satta årsmålen inom äldreomsorgen, för att på sikt minska andelen timavlönade inom äldreomsorgen. Stadsdelsnämndernas årsmål avseende Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar

varierar mellan 15 procent till 25 procent. Statistiken tas fram manuellt av respektive enhet inom stadsdelsförvaltningarna.

För att minska andelen timavlönade har äldreförvaltningen i budget 2022 i uppdrag att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna utreda möjligheten att inrätta en egenanställd bemanningspersonal som är tillsvidareanställd och som arbetar i geografiskt avdelade områden.

Därutöver pågår ett försök med att införa en kvalitetspremie inom hemtjänsten med syftet att bland annat minska andelen timavlönade inom hemtjänsten.

I skrivelsen från Mirja Räihä (S) önskas svar på fem frågeställningar. Nedanstående svar baseras endast på anställningar inom kommunal verksamhet.

1. Har de fasta anställningarna ökat i takt med att timanställningarna minskat?

Att göra jämförelser över tid avseende timavlönade i relation till fast anställda är inte oproblemiskt. Det finns flera faktorer som påverkar möjligheten att göra dessa jämförelser mellan år som exempelvis pandemins påverkan på äldreomsorgen, förändringar i antalet personer med äldreomsorg och behov samt verksamhetsövergångar av vård- och omsorgsboenden mellan kommunalt driven verksamhet och entreprenaddriven verksamhet. Under pandemin ökade sjukfrånvaron vilket ledde till en ökad andel timanställda för att täcka sjukfrånvaron. Det som också påverkar andelen timanställda är att volymen av äldreomsorgstagare varierar samt att de enskildas behov av insatser förändras över tid. Utifrån detta går det inte att svara på frågan om antalet fasta anställningar ökat i takt med att antalet timavlönade minskat.

2. Hur stor andel av de arbetade timmarna inom hemtjänsten utfördes av timanställda i april 2018 respektive april 2022?

Äldreförvaltningen har inhämtat uppgifter från Personalstrategiska avdelningen (PAS) på stadsledningskontoret om andel arbetade timmar inom hemtjänsten som utfördes av timavlönade under 2018 respektive 2022. Under april 2018 utfördes cirka 28 procent av de arbetade timmarna inom hemtjänsten av timavlönade. Motsvarande andel för 2022 var cirka 26 procent.

Hemtjänst	
Period	Andel timavlönade
April 2018	28,1%

April 2022	25,9%
-------------------	-------

3. Hur många av de tidigare timanställda på särskilda boenden har fått erbjudande om fast anställning på heltid?

Det saknas uppgifter på stadsövergripande nivå avseende hur många av de tidigare timavlönade som erbjudits fast anställning på heltid på särskilt boende. För att få fram statistik över hur många unika personer som tidigare har varit timavlönade och som erbjudits fast anställning kräver manuell hantering. Det vill säga på motsvarande sätt som statistiken tas fram för indikatorn Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar

4. Hur många av de tidigare timanställda inom hemtjänsten har fått erbjudande om fast anställning på heltid?

Se svar på fråga 3.

5. Hur stor andel av de arbetade timmarna på särskilda boenden utfördes av timanställda i april 2018 respektive april 2022?

Äldreförvaltningen har inhämtat uppgifter från PAS om andel arbetade timmar inom vård- och omsorgsboende som utfördes av timavlönade under 2018 respektive 2022.

Under april 2018 utfördes cirka 21 procent av de arbetade timmarna inom vård- och omsorgsboenden av timavlönade. Motsvarande andel för 2022 var cirka 20 procent.

Vård- och omsorgsboende	
Period	Andel timavlönade
April 2018	20,8%
April 2022	19,5%

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Linda Hamnes
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilaga

Skrivelse från Mirja Räihä(S) om timanställningar och fasta anställningar på heltid inom äldreomsorgen.